

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Проблеми музичної герменевтики»
2023-2024

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

Статус дисципліни – вибіркова

Факультет початкової освіти та мистецтва

Кафедра – вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Курс – 2; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: герменевтичний аналіз, синтез, порівняння, дискусії.

Форми навчання: очна (денна, вечірня), дистанційна.

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2023-%d1%80%d1%96%d0%ba/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Очна	II	III	120/4	46	16			30	74	-	+	-

2. Викладач

Полюга Вікторія Володимирівна poliuhav@dspu.edu.ua 0679767658	кандидат філософських наук, доцент кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва
--	---

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою навчання є розуміння основ герменевтики та значення герменевтичного підходу у формуванні естетичної культури; утвердження

інтелектуальних засад та творчих принципів засобами осмислення новітніх музикознавчих структур.

Результати навчання.

- Розуміння взаємозв'язку між сферою теорії та практики музичного мистецтва;
- Знання основних музикознавчих і філософських теорій щодо музичного мистецтва;
- Розуміння впливу світоглядних орієнтирів суспільства на розвиток музики як виду мистецтва.

Компетентності.

Загальними компетентностями є :

- Здатність до розуміння та глибокого аналізу світоглядного кола системних питань та соціокультурних явищ. Аналіз міждисциплінарних процесів; реалізація власного творчо-мистецького потенціалу в наукове дослідження;
- Здатність до наукового пошуку, мистецько-філософського аналізу; визначення мети, наукової новизни, завдань та стратегії дослідження.

Фаховими компетентностями є:

- Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, пояснювати сучасні культурні явища і процеси; усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва;
- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики, осмислення питань про походження, сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін як: «Філософія як досвід мислення», «Проблеми сучасного музикознавства», паралельно з «Філософією музики», «Актуальні проблеми музичної інтерпретології» та інші.

Постреквізити дисципліни. Дисципліною «Психологія музичної діяльності» завершується освітня складова ОП 025 музичне мистецтво. Після вивчення курсу аспірант вибудовує індивідуальну траєкторію власного наукового дослідження.

Лінк на дисципліну: Програма з навчальної дисципліни «Проблеми музичної герменевтики», розміщена на сайті ДДПУ ім. Івана Франка (аспірантура, навчально-методичне забезпечення, 025 музичне мистецтво).

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

1. Роль і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва.

Дати визначення змісту, основних характеристик герменевтики як науки. Виокремити та проаналізувати основні питання становлення та розвитку герменевтичного підходу в філософському, психологічному та логіко-

гносеологічному контекстах. Розуміння герменевтичного кола як принципу розуміння тексту. Осмислити в чому полягає зміст та основна ідея герменевтичного кола.

2. Теоретико-методологічні основи герменевтичного підходу в музичному мистецтві.

Основи формування естетичної культури особистості у професійному естетичному ставленні до мистецтва загалом. Виокремити герменевтичні теорії як способи інтерпретації художнього образу музичного твору. Сприйняття художньої інформації та її залежність у розкритті смислової ваги мистецького твору. Виокремити педагогічні принципи до виконавської й педагогічної діяльності на основі герменевтичного підходу. Осмислити вплив філософської герменевтики, основним завданням якої є допомога в розумінні того, що поки не є зрозумілим. Дати визначення герменевтичного феномену як індивідуального погляду на людину, культуру, мистецтво.

3. Герменевтичний підхід. Принципи герменевтичного підходу у залежності від стилю епохи.

Що таке сучасна музична герменевтика? Її проблематика, основні завдання. Проаналізувати та співставити проблеми рефлексій музики, творчості та інтерпретації. Розвиток творчої особистості музиком. Філософія і музика.

Герменевтичний аналіз обраних музичних факторів, відповідні йому інтерпретаційні методики – виконавська інтерпретація в залежності від досвіду, настрою, творчої уяви, фантазії, натхнення..

4. Теорія, історія та методика музичної інтерпретації. Архітектоніка.

Сутність теорії інтерпретації та розуміння. Наукова думка В.Дільтея в осмисленні концепції герменевтики як мистецтва розуміння текстово-фіксованих життєвих проявів. Інтерпретатор та суб'єктивні фактори що впливають на зміст інтерпретації. Роль взаємозв'язку емоційного та раціонального. Абсолютна музика.

Архітектоніка – визначення поняття. Розмежування поняття архітектоніки і композиції. Музичний твір: «принцип» і «даність». Два види архітектоніки (базисний та арковий)

5. Інтертекстуальність в музиці.

Дати визначення поняття інтертекстуальності. Виокремити значення похідних тексту – контексту і підтексту. Осмислити специфіку інтертекстуальності в музичному мистецтві та історії музики на основі зв'язку між поняттями художнього факту та інтертексту. Подати визначення поняття – інтертекст. Виокремити його основні параметри.

Інтертекстуальність як феномен взаємодії тексту з семіотичним культурним середовищем

6. «Нова» музична герменевтика.

Висвітлити основні напрямки наукової спадщини К.Дальхауза, а саме: науковий доробок, що стосується досліджень про композиторів епохи бароко, віденського класицизму, романтизму, XX ст., про теорію такту в XVI в. і у віденських класиків, про зародження гармонійної тональності, проблем форми і жанру в музиці, музичної естетики, концептуальних засад історії музики. Проаналізувати працю К.Дальхауза «Аналіз та ціннісне судження». Критерії естетичної оцінки музичного твору

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

1. Сутність поняття «герменевтичне коло» як один з основних принципів герменевтичного підходу.
2. Основні елементи філософської герменевтики: герменевтичний феномен, герменевтичний аналіз, герменевтична розмова, інтерпретація.
3. Зміст та поняття інтерпретаційної методики.
4. Інтерпретація та оцінка.
5. Поняття інтертекстуальності: інтонація, стиль, жанр. Поняття «текст» (контекст-текст-підтекст).
6. Музично-теоретичні погляди Карла Дальхауза

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 27 корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11.

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID:8293267761 Passcode:455069)

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, в телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які може виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на одне із питань плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);
- співбесіда з лектором (фронтальна перевірка компетентності аспіранта);
- залік.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає технологія ідентифікації компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених філософських проблем.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Усні відповіді (семінарські)	Співбесіда з лектором	Сума (залік)
60	40	100

Максимальна оцінка за відповіді, виступи й дискусії з кожної теми (десять тем) під час семінарських занять – до 6 балів включно (максимально 60 балів за всі теми).

Підсумкова співбесіда з лектором передбачає виконання описово-аналітичних знань з теоретичних та прикладних проблем навчальної дисципліни, включаючи теми для самостійної роботи. Сумарна кількість балів призначених на оцінку підсумкової співбесіди, виводиться шляхом оцінювання якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання, його практичну спрямованість та можливість застосувати у наукових, дослідницьких та методологічних ситуаціях.

Залік за талоном № 2 і К проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Охарактеризуйте сутність поняття «герменевтичне коло» як один з основних принципів герменевтичного підходу.

2. Розкрийте основні елементи герменевтики – герменевтичний феномен, герменевтичний аналіз, герменевтична розмова, інтерпретація.

3. Що таке музична герменевтика?

4. Як проаналізувати та співставити проблеми рефлексій музики, творчості та інтерпретації?

5. Охарактеризуйте наукову думку В.Дільтея.

6. Що таке «абсолютна музика»?

7. Дайте визначення поняття «архітектоніки».

8. Які є типи архітектоніки?. Охарактеризуйте їх.

9. Що таке «інтертекстуальність» та «інтертекст»?

10. Назвіть основні напрями наукових досліджень К.Дальхауза.

11. Коротко проаналізуйте працю К.Дальхауза «Аналіз та ціннісне судження».

12. Назвіть критерії оцінки музичного твору.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання / джерелами інформації.

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основні :

1. Коваль А. Герменевтичне коло у формуванні методичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 2017. №2. С.154-158

2. Квіт С. Герменевтика стилю. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 143с.

3. Олексюк О.М. Герменевтичний підхід у вищій мистецькій освіті : кол. моногр. / О.М. Олексюк, М.М. Ткач, Д.В. Лісун. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 164с.

4. Полюга В.В. Екзистенційна парадигма музичної творчості. *Наукові записки національного університету «Острозька академія»*. Вип.17. Острог, 2015. С.8-12

5. Полюга В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Основи музичної герменевтики» із спеціальності 025 Музичне мистецтво (третього освітньо-наукового рівня вищої освіти): Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка. Дрогобич, 2019. 38с.

6. Полюга В. Інтерації художнього образу з жанрово-інтонаційною структурою музичного твору (інтерпретація емпіричних даних). Гуманітарна експертиза як стратегія формування культури майбутнього. *Izdevniecība «Baltija Publishing»* (м. Рига, Латвія), 2022. С.212-239. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-262-3-12>

7. Dahlhaus C. Analyse und Werturteil / C. Dahlhaus. – Mainz, 1970. – 98p.

8. Filimonova-Zlatohorska, Y., Poperechna, G., Nikolenko, K., Poliuha, V., & Shevel, I. (2023). Transformation of the cultural development of the Ukrainian people in the context of military realities: philosophical reflections on dilemmas. *Amazonia Investiga*, 12(63), 224-232. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.63.03.21>

Додаткові:

9. Гадамер Г.-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики / пер. з нім. О. Мокровольського. Т.1. Київ: Юніверс, 2000. – 459с.

10. Гейченко М. Становлення та розвиток проблеми виконавської інтерпретації в Україні. *Наукові записки. Серія: педагогічні науки*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2013. Вип.120. С.99-103

11. Булатов М.О. Філософський словник. К. : Стилос, 2009. 575с.

12. Михайлов М. Стил в музиці. Л.: 1981. 205с.

13. Москаленко В.Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа). К.: Исследование, 1994. 154с.

14. Полюга В. Кітч і музика (суб'єктивний досвід чи об'єктивація дійсності). *Кітч у мистецтві, етосі і вихованні* / ред.: Гжегош Гжибек, Тарас Дубровний. Львів; Ряшів: Растр-7, 2019. С.36-44

15. Полюга В.В. Феномен інтерпретації в музиці : філософський аспект. *Практична філософія*. К. : Парапан, 2013. №3. С.59-64

16. Полатайко О. Герменевтичний підхід до формування естетичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Актуальні питання мистецької освіти*, 2016. Вип.1(7). С.3-11

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

17. Естезіс [електронний ресурс]. – URL: <http://terme.ru/dictionary/179/word/yestezis>

18. Сердюк А. Полюга В. Уявлення як елементи музичного мислення // X Міжнародна науково-практична конференція «Modern reseach in world science». Львів. Україна, 2022. С. 759-764 URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-world-science-25-27-12-2022-lviv-ukrayina-arhiv/>

Викладач _____ Вікторія ПОЛЮГА
Підпис

Схвалено на засіданні кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва

Протокол № __ від _____ 2023 року

Завідувач кафедри _____ Ірина БЕРМЕС